

ІННОВАЦІЙНІ ПРОЕКТИ ФОРМУВАННЯ ІНФОРМАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ОСВІТЬНОГО ПРОСТОРУ ВИЩОГО НАВЧАЛЬНОГО ЗАКЛАДУ

Сучасний стан розвитку інформаційного суспільства передбачає впровадження новітніх технологій розвитку інформаційної інфраструктури вищих навчальних закладів, побудованих на базі високоефективних інформаційно-телекомунікаційних технологій, здатних забезпечити високий і якісний рівень формування ключових комунікативних та соціокультурних компетенцій [1-2]. Такий підхід вимагає формування спеціалістів з високим рівнем інтелектуальності. Досягнути це можливо за умови виконання таких інноваційних проектів та програм:

- впровадження комп'ютерних методів навчання та тестування.
- програма розвитку інформаційної культури людини;
- програма розвитку змісту, методів і засобів навчання до рівня світових стандартів [3];
- розробка методів та моделей інтеграції навчальної, дослідницької та виробничої діяльності;
- удосконалення управління освітою.

Реалізацію вище вказаних проектів та програм можна досягнути на основі інтенсифікації впровадження науково-освітньої мережі з науковою парадигмою компетентнісного підходу [4-5], що в свою чергу потребує реалізації нових освітніх проектів щодо підготовки та перепідготовки кадрів, в тому числі засобів формування комунікативних та соціокультурних компетенцій при віртуальному навчанні з використанням інтерактивного освітнього середовища.

У Львівському державному університеті безпеки життєдіяльності (далі ЛДУ БЖД) впроваджено віртуальне навчальне середовище («Віртуальний університет») [6], яке базується на Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні та Концепції інформатизації МНС України. Реалізовано ряд проектів, що стосуються інформатизації освіти, зокрема інтеграції навчальної та наукової діяльності, а також функціонування системи управління навчальним процесом (рис. 1).

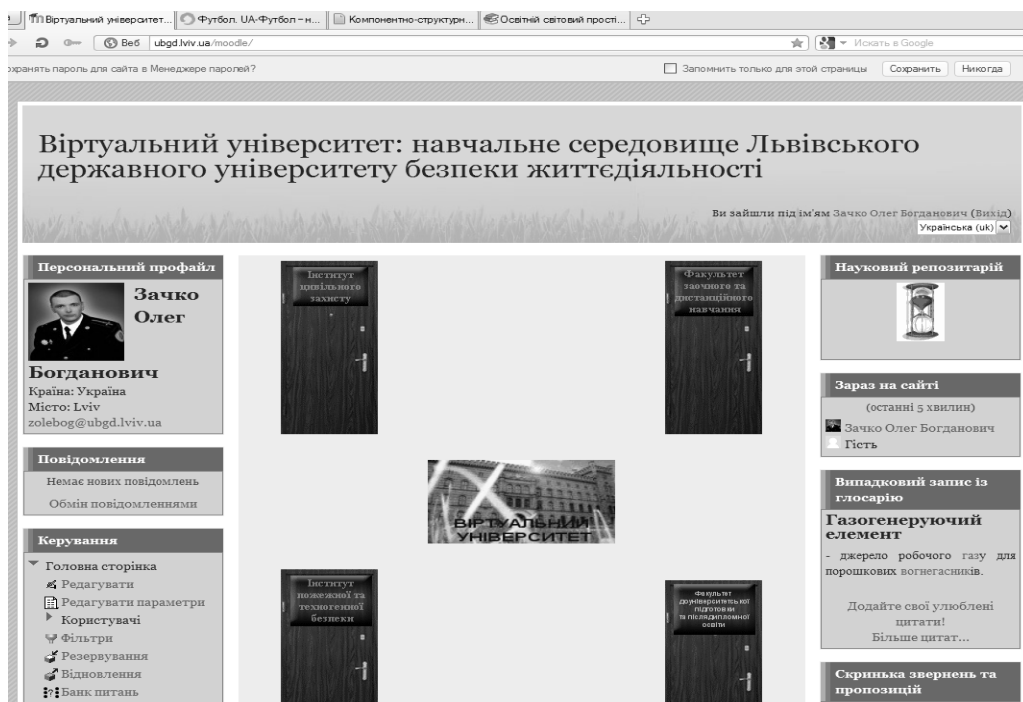

Рис. 1. Головна сторінка освітнього проекту «Віртуальний університет»

На базі ЛДУ БЖД функціонує інформаційна модель віртуального навчального середовища, що дозволила реалізувати такі чинники інформатизації освіти:

- організація систематичного контролю знань;
- інтеграція навчальної, дослідницької діяльності;
- удосконалення управління освітою.

Для формування ефективного освітнього простору ЛДУ БЖД необхідно запропонувати новітні засоби навчання на відміну від класичних для дистанційної форми навчання елементів в текстово-графічному виді. Такі засоби навчання мають бути динамічними та забезпечувати різні сценарії розвитку навчальної ситуації. Освітній простір навчального закладу не повинен обмежуватися веб-порталом університету та системою підтримки дистанційного навчання. На рис. 2 запропоновано модель формування освітнього простору ЛДУ БЖД.

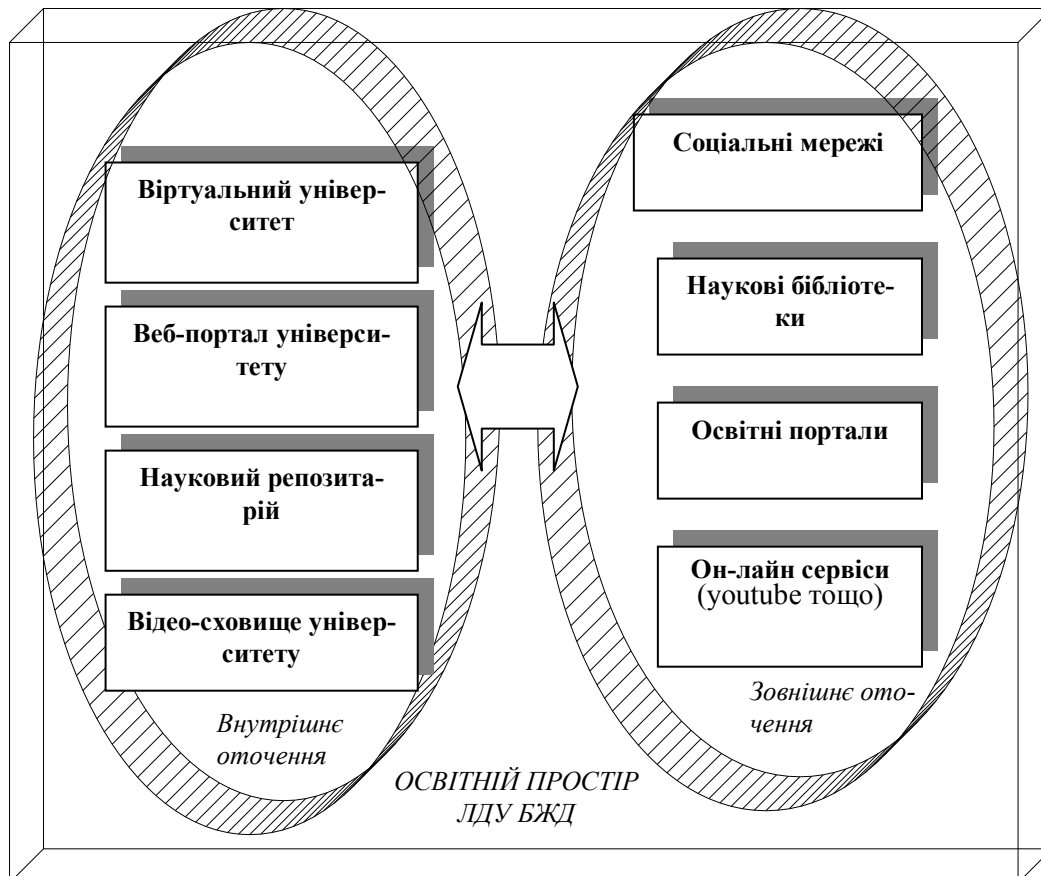

Рис. 2. Освітній простір Львівського державного університету безпеки життєдіяльності

Освітній простір ЛДУ БЖД представляє собою сукупність елементів внутрішнього та зовнішнього інформаційного оточення. Елементи зовнішнього оточення прямо не залежать від інформаційної політики закладу, проте здійснюють опосередкований вплив на систему. Впровадження кожного елемента внутрішнього оточення є проектом, який за своєю суттю є інноваційним. Останнім часом в інформаційній інфраструктурі університету було впроваджено середовище «Віртуальний університет», відео-сховище навчальних матеріалів тощо. Одним з таких інноваційних проектів є реалізація он-лайн системи наукового репозитарію університету (рис. 3).

Рис. 3. Науковий репозитарій університету

Проект реалізований як он-лайн гіпертекстова база даних наукових та навчально-методичних праць науково-педагогічного персоналу університету. В системі налагоджено децентралізовану організацію прав доступу, що уможливило ведення бази даних окремо кожним структурним підрозділом університету незалежно від системного адміністратора. Базовою структурною одиницею наукового репозитарію є кафедра. Реалізована система лічильників відвідування сторінок науково-педагогічних працівників університету.

Висновки. В статті запропоновані підходи до формування ефективного освітнього простору вищого навчального закладу на основі реалізації інноваційних проектів впровадження новітніх елементів інформаційно-телекомунікаційної інфраструктури, таких як науковий репозитарій, відео-бібліотека навчальних матеріалів, віртуальне навчальне середовище тощо.

Література

1. **Козяр М.М.** Віртуальний університет: перспективи переходу на новий тип освіти / Сучасні інформаційні технології та інноваційні методики навчання у підготовці фахівців: методологія, теорія, досвід, проблеми: зб. наук. праць. – Київ-Вінниця: ТОВ фірма "Планер", 2010. – Вип. 23. – С. 40-46.

2. **Козяр М.М.** Електронні навчальні ресурси в умовах вищого навчального закладу МНС України / М.М. Козяр // Інформаційно-телекомунікаційні технології в сучасній освіті: досвід, проблеми, перспективи: зб. наук праць. Частина 1. / За редакцією М.М.Козяра та Н.Г.Ничкало. Львів: ЛДУ БЖД, 2009. – С. 142-149.

3. **Козяр М.М.** Модернізація навчально-виховного процесу на основі використання єдиного інформаційно-освітнього середовища / М.М. Козяр // Теорія і практика управління соціальними системами: Щоквартальний науково-практичний журнал. – Харків: НТУ "ХПІ", 2011. – № 1. – С. 3-8

4. **Рач В.А.** Моделювання компетентнісного управління розвитком суб'єктів господарювання з використанням категорії «проектний потенціал» / В.А. Рач, О.М. Медведєва, О.В. Россошанська // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. праць. – Луганськ: Східноукраїнський національний університет ім. В.Даля, 2008. - №1(25). – С.156-163.

5. **Россошанская О. В.** Компетентностный подход в управлении проектами: базовые определения / О.В. Россошанская // Управління проектами та розвиток виробництва: Зб. наук. праць. – Луганськ: Східноукраїнський національний університет ім. В.Даля, 2007. – №3(23). – С.142-148.

6. **Сайт** віртуального навчального середовища ЛДУ БЖД <http://ubgd.lviv.ua/moodle>.

УДК 378.147 : 001.895

*М. Ю. Кадемія, канд. пед. наук, доцент,
Л.П. Василевська-Скупа, канд. пед. наук, доцент,
Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського*

ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У НАВЧАЛЬНИЙ ПРОЦЕС ВНЗ

Інтеграція вищої освіти України до загальноєвропейського освітнього простору зумовила проблему реформування системи підготовки кадрів за міжнародними вимогами. В умовах зростання обсягів інформації з більшості галузей науки, техніки та виробництва, а також швидкий розвиток інформаційно-комунікаційних технологій (ІКТ) та Інтернет зумовили необхідність інтенсифікувати процес навчання, здійснення підготовки висококваліфікованих фахівців, використовуючи новітні методики навчання.

Бурхливий розвиток інформаційних технологій сприяв активному їх запровадження в навчальний процес, змінюючи форми, методи та технології підготовки майбутніх фахівців у ВНЗ.

Усе це зумовило розвиток інноваційних процесів в освітній практиці і висунуло проблему використання відповідних інновацій у підготовці сучасних фахівців.

Таким чином, нині актуальною проблемою освіти в Україні є побудова та запровадження в освітній процес відповідних інновацій. Інновації в освіті – процес створення, запровадження та поширення в освітній практиці нових ідей, засобів, педагогічних та управлінських технологій, у результаті яких підвищуються показники (рівні) досягнень структурних компонентів освіти, відбувається перехід системи до якісного іншого стану [2, с. 338].

Проблемі інноваційного руху присвячені дослідження вчених, діяльність яких спрямовано на формування якісно нових, альтернативних компетенцій та педагогічних систем.

Проблемам змісту освіти присвячені дослідження Ю. Бабанського, С. Гончаренка, В. Безпалько, Н. Ничкало; оптимізації навчально-виховного процесу – Б. Дегтярьова, А. Зільберштейна, В. Максименка, І. Федоренка; методів навчання: В. Зяткін, В. Корнєв, Л. Момот, В. Онищук, Є. Петухов; використання ІКТ у навчальному процесі: В. Биков, Р. Гуревич, М. Жалдак, І. Захарова, Н. Морзе, Є. Полат, І. Роберт, І. Трайнев та ін.

Мета статті – розглянути запровадження в освіту інновацій, що будуються на використанні інформаційно-комунікаційних технологій, а також інформаційно-комунікаційних мереж у систему підготовки фахівців у ВНЗ.

Однією з нагальних завдань освіти нині є створення системи відкритої освіти, що забезпечує загальнонаціональний доступ до освітніх ресурсів.